DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)
13. juli 1994 *

I sag C-130/92,

angående en anmodning, som Corte suprema di cassazione i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

OTO SpA

mod

Ministero delle finanze,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 12,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, G. F. Mancini, og dommerne C. N. Kakouris, F. A. Schockweiler, P. J. G. Kapteyn og J. L. Murray (refererende dommer),

* Processprog: italiensk.

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: J.-G. Giraud,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— OTO SpA ved advokat med møderet for Corte di cassazione Carmelo Monaco

— den italienske regering ved professor Luigi Ferrari Bravo, chef for Udenrigsministeriets Servizio del contenzioso diplomatico, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato Oscar Fiumara

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Antonio Aresu, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 13. maj 1993,

afsagt følgende

Dom

1 Ved kendelse afsagt den 19. februar 1992, indgået til Domstolens Justitskontor den 22. april s.å., har Corte suprema di cassazione i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af traktatens artikel 12 for at kunne afgøre, om en national forbrugsafgift (»imposta erariale di consumo«) på audiovisuelle og fotooptiske produkter er i overensstemmelse med denne traktatbestemmelse, når denne afgift finder anvendelse ved indførsel af sådanne produkter, der direkte hidrører fra tredjelande.

2 Dette spørgsmål er blevet rejst under en retssag, som OTO SpA (herefter benævnt »OTO«) har anlagt mod Ministero delle finanze, og som vedrører afgiftsgrundlaget for den nationale forbrugsafgift, der skal betales ved indførsel af varer hidrørende fra Japan.

3 Ved artikel 13 i lovdekret nr. 953 af 30. december 1982 (GURI nr. 359 af 31.12.1982), der senere blev afløst af artikel 4 i lov nr. 53 af 28. februar 1983 (GURI, supplemento ordinario til nr. 58 af 1.3.1983, der er blevet offentliggjort i en konsolideret udgave i GURI nr. 65 af 8.3.1983, s. 1798, herefter benævnt »lov nr. 53«), blev der med virkning fra den 1. januar 1983 i Italien indført en forbrugsafgift på audiovisuelle og fotooptiske produkter. Denne afgift opkræves både af varer, der er fremstillet i Italien, og af indførte varer. Afgiftsgrundlaget er for så vidt angår de førstnævnte produkter værdien franko fabrik (»valore franco fabbrica«) og for de sidstnævnte toldværdien franko italiensk grænse (»valore in dogana franco frontiera nazionale«).

4 Sagsøgte i hovedsagen, Ministero delle finanze (herefter benævnt »sagsøgte«), udstedte den 23. marts 1983 en anordning om gennemførelse af lov nr. 53 (GURI nr. 83 af 25.3.1983, s. 2326, herefter benævnt »gennemførelsesanordningen«). I artikel 2, stk. 7, i denne anordning er det bestemt, at for varer, der er indført til Italien, fastlægges toldværdien franko italiensk grænse på grundlag af definitionen af begrebet toldværdi i Rådets forordning (EØF) nr. 1224/80 af 28. maj 1980 om varers toldværdi (EFT L 134, s. 1), med tillæg af eventuelle omkostninger og udgifter til transporten til den italienske grænse, herunder told i forbindelse med overgangen til fri omsætning i Fællesskabet, og med fradrag i den pris, der er betalt, eller som skal betales, af de dele, der vedrører eventuel transport og forhandling på det nationale toldområde.

5 Gennemførelsesanordningen bestemmer til forskel fra lov nr. 53, at told i forbindelse med varernes overgang til fri omsætning i Fællesskabet også medregnes ved beregningen af toldværdien franko italiensk grænse, hvilket fører til en forhøjelse

af den afgiftspligtige værdi af produkter, der er indført direkte fra tredjelande i forhold til produkter, der er bragt i fri omsætning.

6 Den 18. oktober 1984 tilstillede oppebørselsmyndigheden ved Roms toldkontor OTO et pålæg om betaling af national forbrugsafgift for indførsler af varer hidrørende fra Japan, der havde fundet sted i tiden fra den 2. februar til den 4. september 1983.

7 OTO anfægtede dette betalingspålæg under en ved Tribunale di Roma anlagt sag og gjorde herved gældende, at den nationale forbrugsafgift var blevet beregnet efter gennemførelsesanordningen, der måtte anses for ulovlig, idet den fraveg lov nr. 53. Tribunale di Roma tog OTO's påstand om tilbagebetaling af de beløb, der som følge af denne beregning — der fandtes fejlagtig — var betalt i urigtig formening om skyld, til følge.

8 Sagsøgte ankede denne dom og gjorde gældende, at artikel 4 i lov nr. 53 var i strid med fællesskabsretten, idet denne bestemmelse førte til, at varer, der var bragt i fri omsætning i andre medlemsstater og derefter eksporteret til Italien, fik en ringere stilling end varer, der direkte var importeret til Italien fra tredjelande. Corte d'Appello di Roma fulgte dette synspunkt og nåede til det resultat, at artikel 4 i lov nr. 53 ikke skulle anvendes. Da der herefter ikke længere var noget til hinder for at anvende gennemførelsesanordningen, ophævede nævnte ret ved dom af 12. juni 1989 underinstansens dom, der havde givet OTO medhold.

9 OTO har indgivet kassationsanke mod denne dom.

10 Corte suprema di cassazione har udsat sagen og anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Skal der ved afgifter med tilsvarende virkning som told — jf. artikel 12 i EØF-traktaten, hvorefter det forbydes medlemsstaterne indbyrdes at indføre afgifter med tilsvarende virkning som told — alene forstås en afgift, der af en af Fællesskabets medlemsstater pålægges varer, der er indført fra en anden medlemsstat, eller omfatter dette begreb også en afgift, der, skønt den ikke direkte indvirker på indførslerne, faktisk stiller en vare hidrørende fra et tredjeland økonomisk gunstigere end samme vare er stillet, når den hidrører fra et medlemsland? Med dette spørgsmål haves især det tilfælde for øje, hvor denne for fællesskabsmedlemsstaten ugunstige stilling beror på, at afgiftsgrundlaget for den vare, der af medlemsstaten er bragt på markedet i Fællesskabet, til forskel fra afgiftsgrundlaget for varer, der hidrører fra tredjelande, i kraft af den nye afgift bliver forhøjet med omkostningerne ved den nævnte vares overgang til fri omsætning, når der er tale om en vare, der tidligere er indført fra et tredjeland.«

11 Før dette spørgsmål besvares, bemærkes det, at Domstolen tidligere har fastslået, at en afgift, som den i hovedsagen omhandlede nationale forbrugsafgift, må anses for et led i en generel intern afgiftsordning i henhold til traktatens artikel 95, hvorfor spørgsmålet om dens forenelighed med fællesskabsretten må vurderes på grundlag af denne artikel og ikke traktatens artikel 9 og 12 (jf. senest dom af 9.6.1992, forenede sager C-228/90 — C-234/90, C-339/90 og C-353/90, Simba m.fl., Sml. I, s. 3713, præmis 7).

12 Domstolen anerkendte således, at afgifter som de i Italien gældende nationale forbrugsafgifter er hjemlet i fælles afgiftsbestemmelser og rammer grupper af varer efter et objektivt kriterium, uanset varens oprindelse, idet det afgørende er, om varen falder ind under en nærmere angiven varekategori. Den fremhævede i øvrigt, at det ikke i den forbindelse synes afgørende for afgiftens størrelse, beregningsgrundlaget eller de nærmere regler om opkrævningen, om de pågældende varer er

fremstillet i Italien eller i udlandet, og tilføjede endelig, at provenuet af de nævnte afgifter ikke anvendes til et specielt formål og udgør en statslig indtægt på linje med de øvrige afgifter og som disse bidrager til at dække statens almindelige udgifter (jf. nævnte dom i sagen Simba m.fl., præmis 8).

13 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares med, at en afgift som den nationale forbrugsafgift, der er indført i italiensk ret ved artikel 13 i lovdekret nr. 953 af 30. december 1982, nu artikel 4 i lov nr. 53 af 28. februar 1983, ikke udgør en afgift med tilsvarende virkning som indførselstold som omhandlet i traktatens artikel 12.

14 Det påhviler imidlertid Domstolen i det samarbejde mellem retterne, der er blevet etableret ved traktatens artikel 177, især at fortolke alle de bestemmelser i fællesskabsretten, som de nationale retter skal anvende for at træffe afgørelse i de for dem verserende tvister, også selv om disse bestemmelser ikke udtrykkeligt er omtalt i de præjudicielle spørgsmål, der forelægges Domstolen (jf. dom af 18.3.1993, sag C-280/91, Viessmann, Sml. I, s. 971, præmis 17).

15 Spørgsmålet fra den forelæggende ret skal derfor behandles i lyset af de bestemmelser i traktaten, der kan finde anvendelse på de i hovedsagen omtvistede faktiske forhold, navnlig dennes artikel 95 og 113.

16 Ifølge Domstolens faste praksis har traktatens artikel 95 til formål at sikre frie varebevægelser mellem medlemsstaterne på normale konkurrencevilkår gennem fjernelse af enhver form for beskyttelse som følge af interne afgifter, der virker diskriminerende over for varer fra andre medlemsstater. Domstolen har imidlertid i tilslutning hertil fastslået, at for så vidt angår de frie varebevægelser inden for

Fællesskabet, ligestilles varer, som er bragt i fri omsætning, endeligt og fuldstændigt med varer med oprindelse i medlemsstaterne. Heraf følger, at artikel 95 omfatter alle varer med oprindelse i medlemsstaterne, herunder varer med oprindelse i tredjelande, som er bragt i fri omsætning i medlemsstaterne (jf. dom af 7.5.1987, sag 193/85, Co-Frutta, Sml. s. 2085, præmis 25, 26 og 29).

17 Det fremgår af sagen, at varer hidrørende fra tredjelande, der er bragt i fri omsætning i en anden medlemsstat end Italien, efter artikel 4, stk. 2, i lov nr. 53 for så vidt angår pålæggelsen af den i hovedsagen omhandlede nationale forbrugsafgift behandles på samme måde som tilsvarende produkter, der er produceret i en af disse medlemsstater.

18 I Domstolens faste praksis er det imidlertid også fastslået, at traktatens artikel 95 kun finder anvendelse på varer, der hidrører fra medlemsstaterne, og i givet fald på varer, der hidrører fra tredjelande, når disse varer er bragt i fri omsætning i medlemsstaterne. Heraf følger, at denne traktatbestemmelse ikke kan anvendes på produkter, der er indført direkte fra tredjelande (jf. nævnte dom i sagen Simba m.fl., præmis 14).

19 En afgift som den i hovedsagen omtvistede omfattes derfor ikke af traktatens artikel 95, i det omfang den opkræves for varer, der indføres direkte fra tredjelande.

20 Hvad muligheden for eventuelt at anvende traktatens artikel 113 angår skal det på den ene side bemærkes, at traktaten vedrørende handelen med tredjelande ikke

indeholder nogen bestemmelse svarende til artikel 95 om opkrævning af interne afgifter, idet der dog herved må tages hensyn til eventuelle konventioner mellem Fællesskabet og oprindelseslandet for en bestemt vare (jf. dom af 10.10.1978, sag 148/77, Hansen, Sml. s. 1787, præmis 24), og på den anden side, at traktatens artikel 113, selv om der derved er tillagt Fællesskabet kompetence til at træffe passende foranstaltninger af enhver art inden for den fælles handelspolitik, ikke i sig selv indeholder tilstrækkeligt klare retlige kriterier for en stillingtagen til de i sagen anfægtede afgifter (jf. dom af 16.3.1983, sag 266/81, SIOT, Sml. s. 731, præmis 29).

21 Til oplysning for den nationale ret skal det derfor fastslås, at en afgift som den i hovedsagen omtvistede ikke, i det omfang den finder anvendelse på varer, der er indført direkte fra tredjelande, er i strid med traktatens bestemmelser om iværksættelse af den fælles handelspolitik og navnlig artikel 113, idet der dog herved må tages hensyn til eventuelle konventioner mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og de tredjelande, som de pågældende varer hidrører fra.

Sagens omkostninger

22 De udgifter, der er afholdt af den italienske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Corte suprema di cassazione ved kendelse af 19. februar 1992, for ret:

1) **En afgift som den nationale forbrugsafgift, der er indført i italiensk ret ved artikel 13 i lovdekret nr. 953 af 30. december 1982, nu artikel 4 i lov nr. 53 af 28. februar 1983, udgør ikke en afgift med tilsvarende virkning som indførselstold som omhandlet i EØF-traktatens artikel 12.**

2) **En sådan afgift omfattes ikke af traktatens artikel 95, i det omfang den opkræves for varer, der indføres direkte fra tredjelande.**

3) **En afgift er ikke, i det omfang den finder anvendelse på varer, der er indført direkte fra tredjelande, i strid med traktatens bestemmelser om iværksættelse af den fælles handelspolitik og navnlig artikel 113, idet der dog herved må tages hensyn til eventuelle konventioner mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og de tredjelande, som de pågældende varer hidrører fra.**

Mancini Kakouris Schockweiler

Kapteyn Murray

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. juli 1994.

R. Grass

Justitssekretær

G. F. Mancini

Formand for Sjette Afdeling